

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2016:71 Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten

(dnr Ju2016/07760/L6)

Länstyrelsen i Västra Götalands län yttrar sig över betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten.

Sammanfattning och övergripande synpunkter

Länstyrelsen delar utredningens uppfattning att ett omval ska genomföras med så lika förutsättningar som möjligt jämfört med det ordinarie valet och instämmer i utredningens förslag till lagstiftningsåtgärder. Förslaget att endast de partier och kandidater som ställt upp i det ordinarie valet ska tillåtas ställa upp i omvalet ligger i linje med denna uppfattning. En förutsättning är dock att dessa begränsningar är förenliga med regeringsformens bestämmelser om partiets deltagande i val och kandidaters valbarhet. Länstyrelsen instämmer också i uppfattningen att ett omval ska hållas snarast efter det att Valprövningsnämnden fattat beslut om omval och senast tre månader efter ett sådant beslut.

Länstyrelsen instämmer i utredningens uppfattning att valhemligheten bör förbättras genom att valsedlar i vallokaler och röstningslokaler placeras så att väljare kan ta sina valsedlar utan insyn.

Synpunkter på betänkandets förslag

Länstyrelsen delar utredningens uppfattning att ett omval ska vara ett omval i egentlig mening. Länstyrelsen anser dock att följande frågor bör tas i beaktande.

Det bör övervägas huruvida en begränsning av vilka som får anmäla sitt samtycke till kandidatur i omvalet är förenlig med bestämmelsen om valbarhet i 3 kap. 4 § regeringsformen. Detsamma gäller om det är möjligt att begränsa ett partis deltagande i ett omval med hänsyn till bestämmelsen i 3 kap. 7 § regeringsformen.

En konsekvens som bör påpekas är att en kandidat som avsagt sig sitt uppdrag under den tid som förflutit sedan det ordinarie valet på nytt kan väljas in. Detta gäller även om partiet inte tagit med kandidaten på valsedel för omvalet. Om kandidaten samtyckt till kandidatur för partiet kan

kandidaten väljas in genom att väljare skriver till namnet på en blank valsedel eller efter de tryckta namnen på en namnvalsedel. Detta medför att både kandidater som inte längre vill väljas in för partiet och kandidater som partiet inte längre önskar ska representera partiet kan väljas in på nytt.

Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning att väljarna ska kunna ta valsedlar i vallokalen eller röstningslokalen utan att insyn sker. En placering av valsedlarna i själva valbåset bör tillgodose dessa krav. En förutsättning är att god ordning bland valsedlarna kan tillgodoses samt att det är möjligt att leverera det stora antal valbås som behövs till valet 2018. I detta sammanhang får beaktas de upphandlingsregler som kommunerna har att följa och som innebär att ett upphandlingsförfarande kan dra ut på tiden.

Detta yttrande har beslutats av t.f. landshövdingen Lisbeth Schultze, efter föredragning av länsjuristen Lars-Erik Persson. I den slutliga handläggningen har även rättschefen Maria Wassén deltagit.

Lisbeth Schultze

Lars-Erik Persson

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.